

Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be
U krijgt een ontvangstmelding

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de *Thuis in de Stad*-prijs 2012, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier voor 10 september 2012 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1 Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient en het bankrekeningnummer

Stad Oostende - 091-0002379-80

Gegevens van de contactpersoon van het project

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam Kristof Billiet

functie Directeur Openbaar Domein

straat en nummer Vindictivelaan 1

postnummer en gemeente 8400 Oostende

telefoon 059/80.55.00

faxnummer

e-mailadres kristof.billiet@oostende.be

Gegevens van het project

3 Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam Kunstintegratie bij de heraanleg van het Zeeheldenplein

startdatum dag   maand 0 7 jaar 2 0 1 2

einddatum dag   maand   jaar

naam van de partners Beaufort, Vlaamse Overheid (MDK, AMT, OE, ...), Technum, AGSO, Technum en MOP, Guillaume Jéol (Atelier Roland Jéol), Arne Quinze Studio en Saskia Decoster

naam van de coördinator Kristof Billiet (ism Cultuur, AGSO)

budget 484.000 euro voor het kunstwerk,
6.681.731,86 euro voor de
renovatie Zeeheldenplein

4 Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Het project moet al gerealiseerd zijn of moet zo ver gevorderd zijn dat het op zijn waarde en effectiviteit beoordeeld kan worden. Het mag op 10 september 2012 niet meer dan twee jaar geleden gerealiseerd zijn.

Aanleiding zijn de werken die worden uitgevoerd in het kader van de bescherming tegen de 1000-jarige storm ter hoogte van het Zeeheldenplein. Het ingrijpend karakter van de werken is door de stad aangegrepen om het geheel niet enkel technisch maar ook stedenbouwkundig te benaderen. De ruimtelijke potenties die gedetecteerd werden, zijn vertaald in een sterke pleinconfiguratie waarbij de dimensies fors toenemen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de plek te 'markeren' en zichtbaar te maken van op zee, van op de Oosteroever, als pendant van de nieuwe strekdam in zee.

De Stad stimuleert communicatie en sociale interactie door de integratie van de grote, artistieke constructie van Arne Quinze (Rock Strangers) op één van de belangrijkste landmarks van onze Stad. Aantrekkelijke steden met een identiteit nodigen mensen uit tot reflectie over identiteit en wezenskenmerken.

Door de aanpak wordt de functionaliteit van de kustverdediging omgebogen tot een nieuwe aantrekkelijke stedelijke ruimte die een dimensie toevoegt aan de stad.

---

5. Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?

De Stad integreert de diverse beleidsdomeinen bij de realisatie van dit project. Er is een afstemming tussen cultuur en openbaar domein, maar ook via kleinere trajecten die mensen betrekken bij de veranderingen in de Stad (zoals Baken van de Bibliotheek). De stad vormt de catalysator waarbij noodzakelijke investeringen van de hogere overheid in samenspraak op een ander niveau worden getild om de doelstellingen van de hogere overheid en de ambities van de stad op elkaar af te stemmen.

---

6 Kruis hieronder de hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.

- de huisvesting in de stad
  - de stedelijke ruimte
  - de mobiliteit in de stad
  - het leefmilieu in de stad
  - de plaatselijke economie
  - de sociale cohesie in de stad
  - de cultuurbeleving in de stad
  - het democratisch besturen van de stad
  - andere, namelijk: Identiteit van de stad – promoten van de eigenheid van de stad
-

7 Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.

De setting nodigt uit tot communicatie en reflectie van de toeschouwers (inwoners, bezoekers, zelfs mensen die voorbij varen krijgen het werk in hun vizier).

Quinze verwoordt zijn doel als volgt: 'Ostend has ambitious plans with the 'Zeeheldenplein' (freely translated a square with a heroic name: Hero's of the Sea Square). It has to become a landmark, a place where everyone can enjoy the panorama of the sea in the best circumstances.

A city near the sea, end of land. No other destination after this train station. Many drifted ashore on this spot. Strange elements occurring as natural in the city and becoming part of the multi-society. Arne Quinze used his imagination round these findings to put the idea of an alien element in the city. What would happen if we detected a strange element in our habitual urban environment all of the sudden? How do we react to unusual objects if we are confronted with them in our daily lives? Who or what remains the stranger, the person confronted with it or the object itself?

Rocks Strangers are strange objects popping up where you least expect them and having a huge effect on the urban and architectural context of the environment. People tend to seek a safe environment, a cocoon eliminating the unexpected. Arne Quinze is especially interested in the human relations and interactions, how life and society are organized. Not only do people put up walls around them for protection, but they also want to create a certain distance between themselves and others'.

---

8 Wat zijn de beoogde effecten van het project?

Het project toont aan dat grote infrastructuurwerken zo kunnen opgevat worden dat ze op een intelligente wijze bijdragen tot de stedelijkheid en op die manier de initiële zuiver functionele doelstellingen overstijgen. De noodzakelijke kustverdediging is verruimd tot een stedelijke plek, een attractor voor stedeling en toerist, een multifunctionele ruimte die Oostende op de kaart zet. Ook onze Vlaamse steden kunnen allures van een wereldstad uitstralen. De plek biedt door zijn dimensies een pak mogelijkheden. De keuze van de plek geeft het kunstwerk een meervoudige betekenis. De voorbijvarende merkt iets op, vanop de duinen langs de Oosteroever wordt je aandacht getrokken, van dichtbij is het groots, 's nachts wordt het zeer merkwaardig.....

De veelheid aan ervaringen en benaderingen, het betasten en zich verstoppen, het vastleggen op beeld, het ontdekken, het detecteren .....

Het kunstwerk zal een bevreemdend effect hebben op de voorbijgangers en tegelijkertijd uitnodigen tot communicatie en reflectie over identiteit, wezenskenmerken en integratie. Het kunstwerk nodigt uit tot reflectie en communicatie op een site die een transformatie onderging en reeds gedurende twee eeuwen een landmark is. Gebouwen, pleinen, kunstwerken markeren een stad en geven het stedelijk weefsel zijn dynamiek. Subtiel omgaan met dit gegeven is een kunst die hier meesterlijk is ingevuld. De vernieuwde omgeving doet ons weer eens op een andere manier naar de stad kijken, laat ons de stad op een andere manier bevragen en ervaren.

---

9 In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

De functionaliteit van de zeewering zal pas kunnen geëvalueerd worden bij hevige stormen maar de professionaliteit waarmee de dossiers zijn opgemaakt stelt ons gerust. De drukte die er nu al heerst is veelbelovend. De westelijke strekdam is nog niet volledig afgewerkt maar de beleving van het plein vanuit zee is een enorme ervaring. Het project geheel overtreft de verwachtingen en trekt mensen aan, ook vanuit zijn controversie.

Het Zeeheldenplein en omgeving werd reeds gebruikt voor diverse evenementen en openingen

De herinrichting van het plein en vooral het kunstwerk zelf zijn veelbesproken. Het kunstwerk lokt een controverse uit, er zijn voor- en tegenstanders. Deze dynamiek wordt positief omgeturnd naar een dialoog over openbare ruimte en kunst. De creatieve toevoeging aan de stedelijke ruimte door Arne Quinze bereikt de door de kunstenaar bedoelde gevoelens van ontheemding en vervreemding. Terzelfdertijd is het een jijkpunt dat bij een strandwandeling in De Haan wordt ontwaand en Oostende markeert. Ook bij de benadering van de kustlijn vanop zee vormt de locatie een nieuw ankerpunt.

---

10 Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

Er werd een monumentaal kunstwerk geïntegreerd in het project van de heraanleg van de zeedijk en het Zeeheldenplein in het kader van de bescherming tegen 1000-jarige stormen.

Zowel zeewering, kunst als openbaar domein zijn verweven in dit project.

Naast de verschillende beleidsdomeinen hebben ook de diverse beleidsniveaus de handen in elkaar geslagen om tot dit resultaat te komen. Het Stadsbestuur in al zijn geledingen, provinciebestuur en Vlaamse overheden, samen met een aantal externe experts zijn er in geslaagd om tot deze intergrale benadering te komen.

Via het project Baken in de Bibliotheek maken deelnemers kennis met het Kustveiligheidsplan, het project rond het vernieuwde Zeeheldenplein – ze ontmoeten ingenieurs en getuigen van de overstroming van 1953 – ze gaan actief op verkenning op deze locatie en brengen die in beeld. In 2012 vonden we onze inspiratie in 2 projecten die in de stad lopen: Moments before the flood (fototentoonstelling van Carl De Keyser) en het vernieuwde Zeeheldenplein. Deelnemers trekken de stad in en schrijven hun eigen verhaal. Bedoeling was de blik te openen bij de deelnemers, op een andere manier te leren kijken naar hun eigen stad en dus te fotograferen, het gegeven fotografie te verleggen van documenteren naar interpreteren

Een van de voorstellingen van Theater aan Zee (op het eerste Licht/Op het eerste Zicht) had het Zeeheldenplein als centraal thema.

---

11 In welke mate is het project innovatief en draagt het bij tot stedelijkheid?

In de eerste plaats is de aanpak vernieuwend waarbij een bedreigende en grootschalige infrastructurele ingreep voor de kustverdediging van Vlaanderen is aangegrepen om over alle beleidsniveau's en disciplines heen na te denken over de mogelijkheden voor de stad. Wat een stormmuur van anderhalve meter op de rand van de bestaande zeedijk had kunnen zijn, is een innovatief, soms controversieel stedelijk statement geworden.

Een dergelijk kunstwerk is nog niet getoond in Europa. Het monumentale werk aan de kustlijn met de zee die eveneens groots en imponerend is, zal zeker reacties uitlokken bij de toeschouwers. De manier waarop kustverdediging, stedelijkheid, publieke ruimte en kunst met elkaar in dialoog treden geeft een nieuwe dimensie aan het omgaan met de collectieve ruimte.

Zodra de contouren van het project scherp gesteld konden worden, werd duidelijk dat de ruimte die kon gecreëerd worden meerdere potenties in zich had. De aanwezigheid van het Vissersmonument, de aansluiting op de nieuwe Westdam, het verlengde van de Albert I promenade, de aanwezigheid van de zee, voldoende redenen om de mogelijkheden verder te

---

verkennen. Contacten met Arne Quinze maakten duidelijk dat er vuurwerk in zat. Guillaume Jéol, auteur van het lichtplan voor Oostende, werd direct betrokken en uit deze wisselwerking ontstonden Rock Strangers.

De zeedijk en de aangrenzende publieke ruimte maakt deel uit van de Maritieme Boulevard die de verbinding vormt vanaf het station via de Visserskaai tot langs het volledige strand van Oostende gaande langs het Casino Kursaal, de Venetiaanse gaanderijen, het Thermae Palace etc. In het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan is deze boulevard als belangrijke ruimtelijke drager gedefinieerd. Het Zeeheldenplein vormt een knooppunt waar de stad, de zee en de havengeul elkaar raken.

In het kader van de kustverdediging is veel onderzoek gebeurd om te komen tot een stedenbouwkundig aanvaardbare configuratie. De opportuniteit om de ruimte die kon gecreëerd worden verder op te laden, is door de stad met enthousiasme aangegrepen. Aan de hand van tekeningen en maquette zochten de kunstenaar, de studie bureaus en de Stad naar een zo optimaal mogelijke wisselwerking met het bouwproject 'Zeeheldenplein', rekening houdende met de nieuwe omgevingsfactoren. Uit deze wisselwerking is onder andere een aangepaste lichtstudie ontstaan waarbij zowel de benadering van landzijde als van zeezijde (vanop de strekdam) aan bod zijn gekomen.

---

12 Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

Het project toont aan dat een volwassen dialoog tussen de verschillende disciplines en beleidsniveau's vanuit de diverse bezorgdheden eigen aan ieders bevoegdheid en verantwoordelijkheid tot grootse zaken kan leiden.

Het project omhelst diverse thema's: kunst, zeevering, openbaar domein, toerisme, stadsbeleving,...

Er werd gekozen voor een groots effect, waarbij enige controverses niet geschuwd wordt. Dergelijke durf moet kunnen in onze Vlaamse steden.

---

13 Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

In een vrij vroeg stadium is gecommuniceerd over de noodzakelijke ingrepen die zouden gebeuren in het kader van de beveiliging van de kust tegen 1000-jarige stormen. Uit deze communicatie is de gevoeligheid bij de bevolking tegenover ingrepen die zichtbelemmerend zijn en of de beleving van de dijk/zee zouden hinderen zeer sterk aan bod gekomen.

Hieruit is de idee gegroeid om de infrastructurele ingrepen om te buigen tot een breed stedelijk/cultureel project.

Via sociale media (twitter, facebook, blogs) worden mensen betrokken bij de installatie van het kunstwerk. Er worden filmopnames gemaakt met reacties van kijklustigen. Er was een groots openingsfeest op 30 juni 2012.

Bewoners en bezoekers worden bevraagd naar hun reacties en emoties bij de plaatsing van het kunstwerk door Saskia Decoster. Dit alles wordt verwerkt in een film door Saskia Decoster met muziek van Ozark Henry die te zien zal zijn in de expo 'Cities like Open Air Museums' in de Venetiaanse Gaanderijen.

---

14 Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project?

Geef aan of het om een horizontaal (publiek – publiek; publiek – privé) of verticaal (federale, regionale, lokale overheden) partnerschap gaat.

Het kunstwerk Rock Strangers is opgenomen in de kunsttroute Beaufort04. Contacten met Arne Quinze maakten duidelijk dat er vuurwerk in zat. Guillaume Jéol, auteur van het lichtplan voor Oostende, werd direct betrokken en uit deze wisselwerking ontstonden Rock Strangers.

De reeds opgemaakte bouwkundige plannen werden, in overleg met de Vlaamse Overheid (MDK, AMT, OE, ...) bijgestuurd in functie van een optimale integratie van het kunstwerk, rekening houdende met de adviezen van Ruimte en Erfgoed.

Vanuit een partnerschap met de Vlaamse overheid (vooral MDK/AMT) is samen gezocht naar het ombuigen van de bedreigende kustverdediging naar een toevoeging aan het stedelijk gebeuren. Vanuit het Plan MER zijn de keuzes voor de haventoeegang bepaald. De verdere doorvertaling naar een stedelijke ruimte gebeurde in nauwe samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de stad, AGSO, Technum en MOP.

De stad heeft tevens de traditie om projecten die betrekking hebben op de publieke ruimte maandelijks op de Commissie Openbare Werken (COW), voorgezeten door de burgemeester, te bespreken samen met alle betrokkenen (zowel diverse stadsdiensten en AGSO als andere overheden). Deze manier van aanpak garandeert een permanente terugkoppeling zowel beleidsmatig als ambtelijk. Deze intense vorm van overleg versterkt de betrokkenheid van alle actoren waardoor synergieën zijn ontstaan die geleid hebben tot het resultaat dat nu zichtbaar wordt.

De stad heeft er in de huidige legislatuur voor geopteerd de ontwerpen voor de publieke ruimte te laten vormgeven door AGSO en verder te laten uitwerken door drie studie bureaus die via een raamcontract elk een deel van het grondgebied toegewezen kregen. Deze methodiek garandeert enerzijds voldoende continuïteit en samenhang, anderzijds een soepelheid van werken en toewijzen. De stedelijke diensten staan samen met AGSO in voor een permanente kwaliteitsbewaking. Door de grote techniciteit van de kustverdediging is ervoor geopteerd om voor dit dossier Technum, contracthouder voor het deelgebied van de stad waarin het project is gelegen, te belasten met de ontwerp opdracht. De projectregie is gevoerd door

---

de directie openbaar domeinen en AGSO. De rol van de stedelijke diensten en AGSO is in het volledige ontwerp en uitvoeringstraject cruciaal als regisseur en coördinator, zowel op het niveau van het samenbrengen van de diverse partijen als op het niveau van de kwaliteitsbewaking.

Het belang van de interne communicatie via de COW waarbij de terugkoppeling naar beleid en diverse diensten wordt georganiseerd heeft ertoe geleid dat Cultuur en Openbaar Domein samen sporen.

---

15 Hoe werd het project bekendgemaakt?

Op 4 mei 2010 hield de Vlaamse overheid een infovergadering over de stekdammen en de maatregelen in het kader van de kustverdediging en de verbeterde haventoeegang.

Op 26 mei 2010 is een uitzending van Trefpunt op Focus TV gewijd aan de kustverdedigingswerken in Oostende met bijzondere aandacht voor de spectaculaire werken aan de strekdammen en het Zeeheldenplein.

Op 3 juni 2010 werd het project op hoofdlijnen toegelicht op de wijkraad Centrum.

Op 3 februari 2011 is het project meer gedetailleerd aan bod gekomen op de wijkraad Centrum.

Er werd reeds een persconferentie georganiseerd op 18 november 2011. Het nieuwe kunstproject is opgenomen in de hele communicatie van Beaufort04.

In een middaggesprek op 21 december 2011, onder de titel 'Nieuwe helden in Oostende – strekdam en Zeeheldenplein' werd de burgemeester geïnterviewd door Stefaan Kerger (journalist WTV-Focus). Een weerslag van dit middaggesprek vindt u onder een videomontage op de website van Oostende Werft.

Het project wordt ook via de traditionele promotiekanalen bekend gemaakt (print media zoals affiche en folders). Er was een groots openingsfeest op 30 juni 2012.

De ontstaansgeschiedenis van dit project komt aan bod in de expo 'Cities like Open Air Museums' in de Venetiaanse Gaanderijen van 8 juni tot 11 november 2012.

Via projecten zoals Baken of via voorstellingen van Theater aan Zee nemen mensen deel aan de beleving van het Zeeheldenplein.

---

16 Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

De bewoners en bezoekers worden bevraagd naar hun reacties en emoties bij de plaatsing van het kunstwerk door Saskia Decoster. Dit alles wordt verwerkt in een film door Saskia Decoster met muziek van Ozark Henry die te zien is in de expo 'Cities like Open Air Museums' in de Venetiaanse Gaanderijen.

Het project werd ook ingediend voor de Prijs Vlaams Bouwmeester. De prijsuitreiking hiervan vindt plaats 14 september.

---

17 Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

Een deel van de prijs kan zeker gebruikt worden voor de verlichting (zowel functionele verlichting als sfeerverlichting) van de westdam en/of het westerstaketsel. Dit zal de plek verder opladen en de verlichting is behoorlijk duur. Met deze verlichting kunnen eventueel ook evenementen worden georganiseerd waarbij de strangers rocks een rol kunnen spelen (een terugkerend klank en lichtspel ...) en aldus nog een bijkomende betekenis kunnen krijgen.
